

Sygn. akt VIII Ga 79/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Kala

Protokolant stażysta Daria Błaszowska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2018 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...)

w W.

przeciwko: (...) **w B.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II (drugim) wyroku Sądu Rejonowego
w Bydgoszczy z dnia 15 grudnia 2017 r., sygn. akt VIII GC 2130/17 upr

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II (drugim) jedynie w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo odsetki ustawowe za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa od kwoty 5.465,53 zł (pięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt trzy grosze) od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty;
2. oddala apelację w pozostałej części;
3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VIII Ga 79/18

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) w B. kwoty 7.902,27 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, iż w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowania o zamówienie publiczne przeprowadzonego w trybie zamówienia z wolnej ręki, strony zawarły umowy:

- a) z dnia 11 marca 2014 r. nr (...) przedmiotem której była naprawa tomografu komputerowego wraz z orzeczeniem o dopuszczeniu do użytkowania,

b) z dnia 23 stycznia 2014 r. nr (...) której przedmiotem była naprawa tomografu komputerowego wraz z demontażem zużytych części aparatu;

c) z dnia 28 lipca 2014 r. nr (...) której przedmiotem było wykonanie przeglądów technicznych aparatury medycznej;

d) z dnia 23 maja 2013 r. nr (...) przedmiotem której było wykonanie przeglądów technicznych aparatury medycznej

Powód wykonał w/w usługi i na tej podstawie obciążył pozwanego fakturami VAT. Pozwany zapłacił należności główne za spełnienie świadczeń przez powoda, ale zapłata miała miejsce po upływie terminów do spełnienia świadczeń. Powód wskazał, iż domagał się od pozwanego zaległych odsetek, skapitalizowanych przez powoda do kwoty 7.902,27 zł. Powód wskazał, iż do dnia 31 grudnia 2015 r. odsetki za zwłokę były określane na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa. Zgodnie zaś z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, kodeksu cywilnego oraz innych ustaw, do odsetek należnych za okres kończący się przed wejściem w życie nowelizacji stosuje się przepisy dotychczasowe, co w ocenie powoda oznaczało, iż po wejściu w życie nowelizacji, tj. dniu 1 stycznia 2016 r. stosuje się odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych zgodnie z art. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Powód wskazał, iż wprowadzie na podstawie art. 55 ustawy o nowelizacji do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, jednakże w ocenie powoda art. 56 ustawy stanowił *lex specialis* w stosunku do art. 55 tej ustawy w zakresie ustalania wysokości odsetek.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym w dniu 20 kwietnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 8222/16 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem powoda wyrażonym w pozwie.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wnosił o oddalenie powództwa co do kwoty 2.433,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 7.902,27 zł oraz o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania zgodnie z art. 102 k.p.c. W uzasadnieniu pozwany zarzucił, iż w dniu 30 grudnia 2014 r. dokonał na rzecz powoda zapłaty kwoty 53.237,74 zł (trzy płatności po 17.745,91 zł) tytułem zapłaty należności ujętej na fakturze nr (...). W dniu 25 lutego 2015 r. pozwany dokonał zapłaty kwoty 5.335,16 zł tytułem należności za fakturę nr (...). Pozwany zarzucał, iż powód nie uwzględnił faktu w/w płatności, zatem świadczenie, którego żądał powód było świadczeniem nienależnym. Pozwany kwestionował także wysokość odsetek od kwoty 7.902,27 zł, wskazując, iż powód mógł domagać się odsetek ustawowych za opóźnienie, a nie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych. Pozwany wskazywał, iż art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy kodeks cywilny oraz innych ustaw wyraźnie wskazuje, iż do transakcji handlowych zawartych przed wejściem w życie tej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, co oznaczało, iż do całej należności (głównej oraz ubocznej) należało zastosować przepisy obowiązujące przed wejściem w życie tej nowelizacji. Art. 56 ustawy o nowelizacji w żadnym wypadku nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 55 tej ustawy. Pozwany podał także, iż jego sytuacja finansowa oraz charakter i cel działalności uzasadniają odstąpienie od obciążania go kosztami zgodnie z art. 102 k.p.c. Pozwany podał, iż sytuacja materialna szpitali państwowej służby zdrowia jest bardzo zła. Pozwany nieustannie boryka się z permanentnymi problemami finansowymi, które są wynikiem złego zarządzania prowadzonym przez pozwanego szpitalem przez osoby kierujące samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej w przeszłości. Pozwany uważał także, iż nie może być traktowany jak przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą, ponieważ pozwany ma obowiązek udzielania pomocy medycznej ludności, nawet jeżeli wykonywanie tych świadczeń zdrowotnych przynosi pozwanemu straty.

W piśmie procesowym z dnia 22 sierpnia 2017 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.433,74 zł, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 7.902,27 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód zaprzeczał wskazanemu przez pozwanego terminowi zapłaty należności głównych ujętych na fakturze nr (...). Powód podtrzymał swoją argumentację, dotyczącą naliczenia odsetek

za opóźnienie w transakcjach handlowych. Powód wnosił także o oddalenie wniosku pozwanego o nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

W piśmie z dnia 6 grudnia 2017 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.142,30 zł, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 7.902,27 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 8 grudnia 2017 r. pełnomocnik powoda oświadczył, iż w pozostałym zakresie powód cofnął pozew i zrzekł się roszczenia.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.124,30 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty, w pozostałej części oddalając powództwo. Ponadto, Sąd Rejonowy umorzył postępowanie co do kwoty 309,44 zł oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.717,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie. W dniu 23 maja 2015 r. strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której pozwany zlecił powodowi wykonanie czynności polegających na przeglądzie technicznym aparatury RTG będącej własnością pozwanego, a pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności. Strony ustaliły wynagrodzenie powoda w wysokości 38.376,00 zł brutto. Pozwany był zobowiązany zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności w terminie 90 dni od otrzymania faktury VAT (dowód: umowa – k. 42 – 47 akt). W dniu 11 marca 2013 r. strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której pozwany zlecił powodowi wykonanie czynności polegających na naprawie tomografu komputerowego B. wraz z orzeczeniem o dopuszczeniu do użytkowania i pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności. Strony ustaliły wynagrodzenie powoda w wysokości 99.208,44 zł brutto. Pozwany był zobowiązany zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności w 6 miesięcznych ratach, na podstawie jednej faktury VAT wystawionej przez powoda (dowód: umowa – k. 25 – 29 akt). W dniu 23 stycznia 2014 r. strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której pozwany zlecił powodowi wykonanie czynności polegających na naprawie tomografu komputerowego B., a pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności. Strony ustaliły wynagrodzenie powoda w wysokości 63.398,26 zł brutto. Pozwany był zobowiązany zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności w 4 miesięcznych ratach, na podstawie jednej faktury VAT wystawionej przez powoda (dowód: umowa – k. 30 – 34 akt). W dniu 28 lipca 2014 r. strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której pozwany zlecił powodowi wykonanie czynności polegających na naprawie tomografu komputerowego B. wraz z orzeczeniem o dopuszczeniu do użytkowania i pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności. Strony ustaliły wynagrodzenie powoda w wysokości 72.324,00 zł brutto. Pozwany był zobowiązany zapłacić powodowi wynagrodzenie za wykonane czynności w terminie 60 dni od otrzymania faktury VAT (dowód: umowa – k. 35 – 40 akt). Następnie, na podstawie w/w umów, powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 63.398,26 zł brutto. Na fakturze oznaczono termin zapłaty w/w należności do dnia 30 czerwca 2014 r. (dowód: faktura – k. 48 akt). Na podstawie w/w umów, powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 3.551,23 zł brutto. Na fakturze oznaczono termin zapłaty w/w należności do dnia 5 lipca 2014 r. (dowód: faktura – k. 58 akt). Na podstawie w/w umów, w dniu 10 kwietnia 2014 r. powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 99.208,44 zł brutto. Na fakturze oznaczono termin zapłaty w/w należności w 6 miesięcznych ratach poczynając od daty wystawienia faktury (dowód: faktura – k. 64 akt). W dniu 13 czerwca 2016 r. powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 504,30 złotych brutto. Na fakturze oznaczono termin zapłaty w/w należności do dnia 13 lipca 2014 r. (dowód: faktura – k. 72 akt). W dniu 27 września 2014 r. powód wystawił fakturę nr (...) na kwotę 6.527,44 złotych brutto. Na fakturze oznaczono termin zapłaty w/w należności do dnia 25 sierpnia 2014 r. (dowód: faktura – k. 94 -95 akt). Pozwany nie zapłacił powodowi w terminie wymagalności cen za sprzedane rzeczy (okoliczność bezsporna). W dniu 25 lutego 2015 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 5.335,16 zł tytułem należności za fakturę nr (...). W dniu 30 grudnia 2014 r. pozwany zapłacił powodowi kwotę 17.745,91 zł tytułem należności za fakturę nr (...) (dowód: wyciąg z rachunku bankowego – k. 151 – 154 akt). W tej sytuacji powód obciążył pozwanego odsetkami za zwłokę poczynając od daty wymagalności każdej z w/w wierzytelności do dnia 24 października 2016

r. Powód kapitalizował naliczone odsetki, a ich suma wyniosła 7.902,27 zł. Powód wezwał pozwanego do zapłaty, a pozwany nie spełnił żądania powoda (dowód: wyliczenie odsetek, wezwanie do zapłaty – k. 101 - 104 akt). Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości, co do swej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, że w sprawie nie było sporne, że powód na zlecenie pozwanego dokonywał czynności związanych z naprawą aparatów medycznych stanowiących własność pozwanego, który nie zaprzeczał, że zapłacił wynagrodzenie powodowi z opóźnieniem. Spór dotyczył natomiast wysokości odsetek za zwłokę, których zażądał powód. Sąd zważył, iż do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (art. 734 k.c. w zw. z art. 750 k.c.). Umowa o świadczenie usług może mieć zaś charakter odpłatny bądź nieodpłatny i jest umową konsensualną. Stroną takiej umowy mogą być wszelkie podmioty prawa cywilnego, a więc osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Podstawowym obowiązkiem dającego zlecenie jest zapłata świadczenia pieniężnego – wynagrodzenia świadczącego usługę. Świadczenie w postaci zapłaty wynagrodzenia powoduje wygaśnięcie zobowiązania dopiero wówczas, gdy wykonujący usługę otrzymał gotówkę, lub też uznany został jego rachunek bankowy albo obciążony został jego rachunek bankowy.

Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku, gdy zlecający wykonanie usługi nie zapłaci wynagrodzenia w terminie, to dopuszcza się zwłoki w spełnieniu świadczenia (art. 476 k.c.). Stosownie zaś do art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy (art. 482 k.c.).

Sąd I instancji wyjaśnił, że istota kapitalizacji odsetek sprowadza się do połączenia szeregu świadczeń jednostkowych z sumą świadczenia pieniężnego, w stosunku, do którego były one ustalone. Odbiera to zobowiązaniu świadczenia odsetek charakter okresowy. Wierzycielowi przysługuje wówczas prawo pobierania odsetek za opóźnienie od sumy zwiększonej o zaległe odsetki (por. L. Stecki: Opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych, Poznań 1970 r. str. 220).

W ocenie Sądu Rejonowego, do przedmiotowego stosunku prawnego - zgodnie z twierdzeniem powoda, znajduje zastosowanie ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, do transakcji handlowych w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. W przypadku transakcji handlowych w rozumieniu w/w ustawy zawieranych w wyniku przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.), wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 56 ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw).

Sąd Rejonowy stwierdził, że skoro w niniejszej sprawie, umowy z których powód wywodził swoje roszczenie, zostały zawarte przed dniem 1 stycznia 2016 r., to stosuje się do nich przepisy dotychczasowe, obowiązujące przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy odwołał się do treści art. 3 pkt 1-3 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zgodnie z którym ustawę stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych. Stosownie zaś do art. 4 ust 1 ustawy z dnia 02.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna

niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Sąd Rejonowy zważył, że powód niewątpliwie jest przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy - jako spółka ma osobowość prawną i zajmuje się prowadzeniem działalności gospodarczej we własnym imieniu. Pozwany zaś jest podmiotem, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy ustalił, że w niniejszej sprawie mają zastosowanie zapisy ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Stosownie do treści art. 5 tej ustawy jeżeli strony uzgodniły termin zapłaty wynoszący więcej niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za okres począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku. Ponadto, zgodnie z art. 7 cytowanej ustawy jeżeli dłużnik, w terminie określonym w umowie albo wezwaniu nie dokona zapłaty na rzecz wierzyciela, który spełnił określone w umowie świadczenie niepieniężne, wierzycielowi przysługują, bez odrębnego wezwania, odsetki w wysokości odsetek za zwłokę, określanej na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty. Czynności prawne wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5-8 ustawy, są nieważne (art. 9 ustawy).

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że transakcją handlową w rozumieniu ustawy jest umowa, której przedmiotem jest odpłatne dostarczanie towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony tej umowy zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 2 ustawy). Nie ulega wątpliwości, iż strony łączyły transakcje handlowe w rozumieniu art. 2 cytowanej ustawy – powód zajmuje się sprzedażą leków oraz sprzętu medycznego, a pozwany – szpital – prowadzi działalności medyczną. Do postanowień wyłączających lub ograniczających uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5-8 ustawy, niewątpliwie można zaliczyć: klauzule dotyczące ustalenia wysokości odsetek w wysokości niższej niż wynika to z przepisów ustawy, klauzule dotyczące skrócenia okresu, za który należą się odsetki.

W ocenie Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał, że spełnił świadczenie z faktury nr (...) w dniu 30 grudnia 2014 r. Z przedłożonego przez pozwanego wyciągu z rachunku bankowego pozwanego nie wynika ten fakt, a przedłożony przez pozwanego dokument w postaci rozliczenia z kontrahentem z dnia 27.09.2017 r. (k. 153 i 154 akt) jest dokumentem prywatnym, a nie urzędowym. Dokument prywatny nie jest zaś dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. postanowienie NSA z dnia 21 października 2010 r. II OZ 1058/10 lex nr 743579).

Z uwagi na fakt, że pozwany nie zapłacił powodowi cen za sprzedane rzeczy w terminie, popadł wobec powoda w zwłokę ze spełnieniem świadczenia. Powód miał w tej sytuacji, zdaniem Sądu I instancji, prawo do dokonania kapitalizacji odsetek za zwłokę w wysokości ustawowej oraz domagać się zasądzenia odsetek za zwłokę zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2016 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.142,30 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w wysokości określonej w art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2016 r. Ordynacja podatkowa od dnia 25 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt. I wyroku). W pozostałej części Sąd Rejonowy oddalił powództwo (pkt. II wyroku).

Na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy umorzył postępowanie co do kwoty 309,44 zł albowiem powód w tej części cofnął pozew i zrzekł się roszczenia (pkt. III wyroku);

Sąd ten nie uwzględnił wniosku pozwanego o nieobciążanie go kosztami procesu. W ocenie Sądu I instancji, w przypadku pozwanego nie można uznać, iż sytuacją uzasadniającą odstąpienie od obciążenia go kosztami procesu jest sytuacja finansowa pozwanego oraz charakter prowadzonej przez niego działalności, a w szczególności finansowa zależność pozwanego od środków pochodzących z Narodowego Funduszu Zdrowia lub Ministerstwa Zdrowia.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że podstawową zasadą orzekania w zakresie kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik procesu. Zasada słuszności uregulowana w art. 102 k.p.c. jest odstępstwem, które należy stosować w szczególności

uzasadnionych przypadkach. Argumentacja pozwanego odnośnie trudnej sytuacji finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej mogłaby, zdaniem Sądu I instancji, zostać przedstawiona przez większość szpitali publicznej służby zdrowia w Polsce. Powyższa okoliczność nie może jednak „sama przez się” przesądzać o zasadności nieobciążania kosztami postępowania pozwanego szpitala (por. postanowienie S.A. w Gdańsku z dnia 28 listopada 2005 r. o sygn. akt I ACz 2370/05). Pozwany posiada podstawy oraz instrumenty prawne do dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na ratowanie zdrowia i życia chorego w stosunku do NFZ, jak i do organu założycielskiego. Pozwany występuje nie tylko jako jednostka sprzedająca usługi zdrowotne pacjentom ze środków państwowych, ale również występuje w powszechnym obrocie prawnym, z którego uzyskuje przychody.

Dlatego też o kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. nakładając na pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez powoda, albowiem powód tylko nieznacznie uległ pozwanemu. W przedmiotowej sprawie strona powodowa poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 2.717,00 zł, która łącznie stanowiły opłata skarbową od pełnomocnictwa, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym, opłata od pozwu (pkt. IV wyroku).

Powód w apelacji zaskarżył w/w wyrok w części, tj. w zakresie punktu II, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

1/ naruszenie prawa procesowego, tj. art. 316 § 1 kpc poprzez wydanie wyroku w sytuacji niewzięcia pod uwagę za podstawę stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy i nie orzeczenie o obowiązku zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych dochodzonych od kwoty 5465,53 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty;

2/ naruszenie prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 kpc poprzez brak należytego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, które nie pozwala na precyzyjne ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i przyczyn oddalenia powództwa w zakresie zaskarżonym przez powoda;

3/ naruszenie prawa materialnego, tj. art. 482 § 2 kpc poprzez nieorzeczenie o obowiązku zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych dochodzonych od kwoty 5465,53 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty.

W tych okolicznościach skarżący powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych dochodzonego od kwoty 5.465,53 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty, a ponadto zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za I instancję. Ponadto, skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany w odpowiedzi na apelację domagał się jej oddalenia w całości jako bezzasadnej oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany wniósł ponadto o nieobciążanie go na podstawie art. 102 kpc kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest częściowo uzasadniona.

W niniejszej sprawie wymagało rozważenia, czy ze względu na fakt, że Sąd I instancji nie uzasadnił w sposób należyty zaskarżonego orzeczenia (tj. w części dotyczącej oddalenia powództwa w zakresie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych dochodzonych od kwoty 5.465,53 zł od dnia 25 października 2016 r. do dnia zapłaty), Sąd Okręgowy może wydać wyrok reformatoryjny.

W ocenie Sądu Okręgowego, w sprawie niniejszej mamy do czynienia z sytuacją, w której orzeczenie Sądu I instancji poddaje się jednak kontroli instancyjnej. Uzasadnienie Sądu Rejonowego zawiera ustalenia faktyczne, dokonuje oceny materiału dowodowego. Wnioski wyciągnięte przez Sąd I instancji z poczynionych ustaleń są powiązane w logiczną

całość i odpowiadają zasadom doświadczenia życiowego. Sąd Okręgowy podziela przy tym ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy, gdyż ocena ta jest jasna i znajduje uzasadnienie w okolicznościach sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia, mając na uwadze nieskomplikowany zarówno od strony faktycznej, jak i prawnej – stan sprawy, umożliwia odtworzenie toku rozumowania Sądu I instancji i ustalenie jego rzeczywistej woli co do treści rozstrzygnięcia.

Przede wszystkim analiza treści uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego jednoznacznie wskazuje na to, że Sąd ten uznał zasadność wytoczonego powództwa. I tak w szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo zważył, że w przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał, że spełnił świadczenie z faktury nr (...) w dniu 30 grudnia 2014 r. Z przedłożonego przez pozwanego wyciągu z rachunku bankowego pozwanego faktycznie bowiem nie wynika ten fakt, a przedłożony przez pozwanego dokument w postaci rozliczenia z kontrahentem z dnia 27.09.2017 r. (k. 153 i 154 akt) jest dokumentem prywatnym, a nie urzędowym. Sąd Rejonowy wyczerpująco wyjaśnił przy tym charakter i znaczenie dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 kpc.

Sąd I instancji zważył, że pozwany, z uwagi na fakt, że nie zapłacił powodowi cen za sprzedane rzeczy w terminie, popadł wobec powoda w zwłokę ze spełnieniem świadczenia. Powód miał w tej sytuacji, zdaniem Sądu I instancji, prawo do dokonania kapitalizacji odsetek za zwłokę w wysokości ustawowej oraz domagać się zasądzenia odsetek za zwłokę zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2016 r.

W konsekwencji swoich prawidłowych rozważań, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.142,30 zł z ustawowymi odsetkami za zwłokę w wysokości określonej w art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2016 r. Ordynacja podatkowa od dnia 25 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt. I wyroku).

Mając na względzie okoliczność, że proces wnioskowania Sądu Rejonowego został przedstawiony w uzasadnieniu wyroku w sposób wystarczający do merytorycznej kontroli orzeczenia w postępowaniu odwoławczym, a ustalenia faktyczne oraz oparta na nich ocena prawna roszczenia powoda zostały przedstawione w sposób prawidłowy, zgodny z przepisami oraz regułami logicznego myślenia i zasad doświadczenia życiowego, uznać, w ocenie Sądu Okręgowego, należało, że oddalenie powództwa w punkcie II wyroku Sądu Rejonowego, stanowiło ze strony tego Sądu oczywiste przeoczenie.

Przedmiotem postępowania odwoławczego było rozstrzygnięcie o zasadności i wysokości odsetek od zaległych odsetek.

Należy zaś zauważyć, że Sąd Rejonowy przesądził o tym w pkt-cie I wyroku, który przez żadną ze stron nie został zaskarżony.

Sąd Rejonowy przesądzając bowiem o zasadności roszczenia powoda do dochodzenia skapitalizowanych odsetek za zwłokę (roszczenie główne), przesądził że powodowi należą się też odsetki od należności głównej zgodnie z art. 482 § 1 k.p.c od dnia wytoczenia pozwu do dnia zapłaty, zasądził je jednak jedynie od kwoty 2.124,30 zł. Tymczasem nakaz zapłaty z dnia 20.04.2017 r. uprawomocnił się już wcześniej do kwoty 5.468,51 zł (k-133). Sąd Rejonowy nie wyjaśnił dlaczego nie zasądził odsetek od tej kwoty. Tym bardziej, że sam pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie kwestionował zasadności roszczenia powoda w zakresie odsetek żądanych od należności głównej, a jedynie jak wynika z uzasadnienia sprzeciwu, kwestionował ich wysokość. Pozwany stwierdził bowiem w sprzeciwie, że „kwestionuje wysokość dochodzonych odsetek od kwoty należności głównej tj. 7.902,27 zł wskazując, iż powód uprawniony jest do dochodzenia odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, nie zaś odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych” (k-117).

Powód w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, jak i w apelacji, domagał się zasądzenia odsetek od skapitalizowanych odsetek stanowiących wartość przedmiotu sporu na podstawie art. 482 § 1 k.c. w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

Tymczasem Sąd Rejonowy w pkt-cie I wyroku z dnia 15 grudnia 2017 r. zasądził odsetki za zwłokę w wysokości określonej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa.

Żadna ze stron nie zaskarżyła wyroku Sądu Rejonowego w pkt-cie I, w związku z czym uznać należy, że prawomocnie została przesądzona zarówno zasadność roszczenia powoda do dochodzenia odsetek od należności głównej jak i ich wysokość.

Uznając zatem apelację powoda za uzasadnioną w części, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone rozstrzygnięcie na podstawie art. 386 § 1 kpc, o czym postanowił jak w punkcie 1 wyroku.

Ponieważ wysokość żądanych przez powoda odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych jest wyższa od odsetek określonych na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa – w zakresie tej różnicy apelacja powoda została oddalona.

Na marginesie wspomnieć też wypada, że pomimo, iż nakaz zapłaty uprawomocnił się do kwoty 5.468,53 zł (k-133) - powód domagał się w apelacji zasądzenia odsetek od kwoty 5.465,53 zł. W związku z czym sąd zasądził odsetki od kwoty wskazanej w apelacji.

Biorąc pod uwagę fakt jedynie częściowego uwzględnienia apelacji oraz że przedmiotem zaskarżenia były jedynie należności uboczne, sąd w oparciu o treść art. 100 k.p.c zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania odwoławczego.

SSO Elżbieta Kala